

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. R.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2020, č. j. 19 Az 18/2020 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Ladislava Barty **se určují** částkou 5250 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2020, č. j. OAM-23/LE-BA02-P15-2020; uvedeným rozhodnutím žalovaný opakovanou žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 18. 9. 2013; při pohovoru uvedl, že se obává návratu do Uzbekistánu, konkr. se obává o svůj život, neboť má v úmyslu se oženit s litevskou přítelkyní křesťanského vyznání; dále jako důvod žádosti uvedl, že chce pracovat v České republice; rovněž uvedl obavu z možného jednání věřitele v Uzbekistánu, kterému dosud nesplatil dluh. V rozhodnutí ze dne 18. 11. 2013, č. j. OAM - 301/ZA - ZA02-2013, žalovaný neshledal naplnění důvodů pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, avšak udělil stěžovateli doplňkovou ochranu dle § 14a zákona o azylu s platností

na dobu 24 měsíců od 8. 1. 2016. Žalovaný uvedl, že po posouzení tehdejších informací o situaci v zemi původu nebylo možno vyloučit, že by stěžovateli v případě návratu do Uzbekistánu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve formě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a to zejména s ohledem na tehdejší znění migračních předpisů Uzbekistánu, pravidel a postihů, které byly aplikovány na všechny navracející se občany této země po pobytu v zahraničí, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu; z tohoto důvodu rozhodl žalovaný o udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel nepožádal o prodloužení udělené doplňkové ochrany, dne 9. 1. 2016 tak došlo podle § 18 písm. d) zákona o azylu k jejímu zániku.

[3] Dne 10. 2. 2016 podal stěžovatel druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany; uvedl, že jeho přítelkyně, s níž plánoval podle první žádosti o mezinárodní ochranu sňatek, v roce 2014 zemřela; nyní má asi měsíční vztah s novou přítelkyní a chtěl by se s ní v budoucnu oženit. I v tomto řízení o druhé žádosti žalovaný po posouzení informací o situaci v zemi původu nemohl stále vyloučit ohrožení stěžovatele jakožto neúspěšného žadatele o mezinárodní ochranu při návratu do země původu; z tohoto důvodu žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 5. 2016, č. j. OAM-121/ZA-ZA11-P15-PD1-2016, i tentokrát udělil stěžovateli doplňkovou ochranu na dobu 24 měsíců s platností od 18. 5. 2016 do 18. 5. 2018.

[4] Dne 18. 4. 2018 podal stěžovatel žádost o prodloužení doplňkové ochrany; k té dne 14. 3. 2019 sdělil, že chce stále zůstat v České republice a oženit se zde. Dále v pohovoru uvedl, že do České republiky přijel za prací, neboť v Uzbekistánu jí bylo málo a byla špatně placená. Potvrdil, že před odjezdem neměl v zemi původu žádné problémy, a to ani s policií. V případě návratu do vlasti se ničeho neobává, v České republice už ale žije dlouho, zvykl si zde a má tu kamarády. Po příjezdu do ČR svůj zastupitelský úřad nekontaktoval, v Uzbekistánu byl naposledy před 10 lety. Cestovní doklad Uzbekistánu stěžovatel ztratil. Sdílí společnou domácnost s přáteli z Uzbekistánu, na území ČR nemá žádné rodinné příslušníky. Pracuje brigádně, oficiálně žádnou smlouvu nemá; je zdravý. Rozhodnutím ze dne 3. 5. 2019, č. j. OAM-121/ZA-ZA11-P15-PD1-2016, které nabylo právní moci dne 21. 5. 2019, mu doplňková ochrana podle § 53a odst. 4 zákona o azylu nebyla prodloužena. Žalovaný na základě posouzení aktuálních informací o situaci v Uzbekistánu dospěl k závěru, že došlo v zemi k zásadním změnám tamní politické a bezpečnostní situace, jakož i ve vztahu k možnosti vycestování a návratu konkrétních občanů Uzbekistánu do země jejich státní příslušnosti, kdy tito již automaticky nečelili závažným problémům a nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti, a to ani po mnohaletém pobytu v zahraničí či v souvislosti s podanou azylovou žádostí v zahraničí. Žalovaný současně připomněl, že stěžovateli byla udělena dříve doplňková ochrana pouze a jen z důvodu možné hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, s ohledem na tehdejší znění migračních předpisů Uzbekistánu. Proti uvedenému rozhodnutí nepodal stěžovatel žalobu.

[5] Stěžovatel byl z důvodu neoprávněného pobytu na území České republiky zajištěn za účelem správního vyhoštění v zařízení pro zajištění cizinců Balková (kasační stížnost ve věci rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2020, č. j. 7 Azs 183/2020 – 25, zamítnuta), kde dne 6. 2. 2020 požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

pokračování

V žádosti dne 4. 2. 2020 sdělil, že je státním příslušníkem Republiky Uzbekistán, uzbeké národnosti, muslimského vyznání a nemá žádné politické přesvědčení; je rozvedený a má jednu dceru, která žije v Uzbekistánu. Poslední místo bydliště ve vlasti stěžovatele bylo na adrese ul. A. N. X, G. Z Uzbekistánu stěžovatel odjel v roce 2009 a již se tam nevrátil; letěl z Taškentu do Petrohradu, odkud pokračoval do Prahy. Na území České republiky vstoupil dne 1. 2. 2009. Je zdravý a nemá žádná zdravotní omezení ani jiné zvláštní potřeby. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel uvedl, že v Uzbekistánu má dva nepřátele, víc se však o tom nechce bavit. V předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel toto neuváděl; na doplňující dotazy žalovaného odpověděl, že pokud by se vrátil do Uzbekistánu, tak jej tam ubijí, a proto o tom nechtěl dříve mluvit. Na otázku, z čeho stěžovatel usuzuje, že mu nepřátelé něco provedou, stěžovatel odpověděl, že o tom prostě ví už dávno, ale nikomu nic neříkal. Závěrem stěžovatel sdělil, že se do Uzbekistánu vrátit nechce, a pokud v České republice potká nějakou hodnou ženu, tak se zde ožení.

[6] Žalovaný vyšel při posouzení žádosti především z výpovědi stěžovatele, ze spisových materiálů k jeho předchozí žádosti a dále z informací, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu; konkrétně z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 7. 3. 2019, č. j. 102817/2019-LPTP a Informace OAMP MV ČR – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 11. 2. 2019.

[7] Žalovaný po posouzení žádosti konstatoval, že skutečnosti, které stěžovatel uvádí nyní, tj. obava z nepřátel, kteří by ho po návratu mohli zabít, mu byly objektivně známy již v průběhu správního řízení o jeho předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a stěžovatel měl možnost i povinnost uvést je za účelem jejich posouzení již tehdy, pokud je považoval za natolik závažné pro důvody podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je tedy důsledkem pouze jeho vlastního zavinění, že tato údajně nová skutečnost nebyla předmětem zkoumání důvodu pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Současně v Uzbekistánu nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu; žalovaný tak shledal opakovanou žádost nepřipustnou ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a řízení o ní proto v souladu s § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

[8] Proti uvedenému rozhodnutí brojil stěžovatel žalobou podanou ke krajskému soudu, v níž namítal, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s jeho novým tvrzením o tom, že mu v Uzbekistánu hrozí nebezpečí pronásledování jeho nepřáteli, kteří mu vyhrožují dokonce zabitím. Žalobce zdůraznil, že nebyl schopen uvést tyto rozhodné skutečnosti již v řízení o své první žádosti o mezinárodní ochranu; stalo se tak z omluvitelných a pochopitelných důvodů, tedy s ohledem na to, že měl a dosud má strach o svůj život. Měl strach z toho, že by byl následkem sdělení předmětných informací svými nepřáteli odhalen a zavražděn, a tyto obavy tak měly za následek neschopnost o konkrétních problémech ve vlasti hovořit již v řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[9] Krajský soud ve shora uvedeném rozsudku ve shodě s žalovaným konstatoval, že stěžovatelem uvedené skutečnosti mu musely být objektivně známy již v průběhu správních řízení o jeho předchozích žádostech o udělení mezinárodní ochrany a stěžovatel

tak měl možnost i povinnost uvést je za účelem jejich posouzení již tehdy. Vysvětlení stěžovatele, že tato tvrzení tehdy neuplatnil, neboť se o tom nechtěl bavit, a že měl obavy ze dvou lidí v Uzbekistánu, kteří by jej po návratu do země zabili, s tím, že po doplňujícím dotazu žalovaného uvedl, že o tom prostě ví, soud označil za zcela nedostatečné, účelové a ničím nepodložené. Nejednalo se tedy o nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení, jak požaduje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný dle krajského soudu zcela přiléhavě poukázal i na to, že tvrzené obavy stěžovatel nebyl ochoten ani schopen jakkoli více rozvést, blíže neidentifikoval osoby, jichž se obává, ani nespecifikoval samotný důvod, pro který se daných osob údajně obává; tvrzené obavy navíc stěžovatel označil za motiv svého původního odjezdu z Uzbekistánu v roce 2009, což je ovšem v příkrém rozporu s jeho tvrzeními v předchozích řízeních o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud uzavřel, že v posuzované věci byly naplněny zákonné podmínky stanovené § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť stěžovatel neuvedl, ani žalovaný nezjistil ve vztahu k situaci v zemi původu žádnou novou skutečnost, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany; žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná stěžovatelem na území ČR tak byla oprávněně shledána nepřipustnou a řízení o ní pak bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Krajský soud tedy neshledal námitky stěžovatele důvodnými, a žalobu proto zamítl.

[10] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu vady řízení před správním orgánem dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Dle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná, neboť krajský soud ani žalovaný se dostatečně nezabývali charakterem skutečností, které stěžovatel nově uváděl ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tato pochybení jsou přitom dle stěžovatele natolik závažná, že mohou mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[11] Podle názoru stěžovatele se soud nevypořádal s jeho námitkou, podle níž bylo rozhodnutí žalovaného nezákonné z důvodů porušení základních ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů a porušení povinností v kontextu zákona o azylu. Stěžovatel zdůrazňuje, že krajský soud se omezil jenom na opakování závěrů žalovaného uvedených v napadeném rozhodnutí. Stěžovatel dále namítá, že napadené rozhodnutí bylo taktéž stiženo vadami, neboť nebylo opřeno o dostatečné množství relevantních podkladů, které si žalovaný i soud pro své rozhodnutí opatřili, a to ve vztahu k reálné situaci na území Uzbekistánu; soud a žalovaný se omezili pouze na uvedení zpráv o zemi původu, aniž by uvedli, co konkrétně tyto zprávy ve vztahu k stěžovateli uvádějí, jak se jej dotýkají či jak se popisovaná situace může dotknout stěžovatele v případě návratu do země původu. Žalovaný ani soud tak neměli možnost posoudit objektivně hrozbu ohrožení života nebo jiné závažné újmy bezprostředně hrozící stěžovateli při návratu do Uzbekistánu.

[12] Stěžovatel taktéž nesouhlasí s názorem soudu, že jeho obavy z pronásledování a zabití nepřáteli v Uzbekistánu jsou nevěrohodné a účelové; zdůrazňuje, že skutečnosti, které nově uvádí, tedy to, že má obavy ze soukromých osob, které mu vyhrožují, mu byly známy při podání první žádosti, ale ze strachu o svůj život je nemohl dřív uplatnit. Soud se tak dostatečně nevypořádal s otázkou přípustnosti jeho opakované žádosti o udělení

pokračování

mezinárodní ochrany, tedy s otázkou naplnění podmínek uvedených v § 11a odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatel připomíná rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96 (publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS) s tím, že žalovaný i soud postupovali v rozporu se zde uvedenými závěry. Je sice nepochybné, že žadatel nese v řízení o udělení mezinárodní ochrany břemeno tvrzení, ovšem ani to žalovaného nezbavuje povinnosti vypořádat se s konkrétními důvody žádosti o mezinárodní ochranu přezkoumatelně a srozumitelně, a to v případě opakovaných žádostí alespoň v takové míře, aby bylo možné jednoznačně rozhodnout, že nově uváděné důvody nemohou plynout ze změny situace žadatele, nýbrž že se jedná o důvody, které žadatel již mohl uvést v minulosti; nelze přistoupit na to, aby si žalovaný účelově zvolil variantu pro žadatele méně příznivou.

[13] Závěrem stěžovatel připomíná, že aplikací § 10a písm. e) zákona o azylu se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud, a to např. v rozsudku z 11. 6. 2009, sp. zn. 9 Azs 5/2009, v němž vyslovil, že institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je pokračování postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele, a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Stěžovatel má za to, že uvedené podmínky splňuje.

[14] Stěžovatel s ohledem na uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; žalovaný dále odkázal na obsah správního spisu, své rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě. Žalovaný zdůraznil, že stěžovatel v současném řízení přiznal, že o výhrůžkách zabití věděl v předchozím řízení, ale neuváděl je z důvodu strachu, že ho v zemi původu zabijí. Podle žalovaného je uvedené tvrzení nelogické, neboť bylo ve vlastním zájmu stěžovatele coby žadatele o mezinárodní ochranu, tyto okolnosti sdělit. Žalovaný dále na základě prošetření informací o zemi původu, které jsou součástí spisového materiálu, uzavřel, že v Uzbekistánu nedošlo od doby, kdy byla posuzována předchozí žádost stěžovatele, k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, řízení o opakované žádosti proto bylo zastaveno. Na základě toho žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

[16] Nejvyšší správní soud se po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[17] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní

ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán ani důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost je pro výše uvedené podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[19] V posuzovaném případě se jednalo již o třetí žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Předchozí dvě žádosti - podané v roce 2013 a 2016 - byly věcně projednány a posouzeny s tím, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu; z důvodu možné hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, byla stěžovateli udělena doplňková ochrana. Žádost o prodloužení doplňkové ochrany byla rovněž meritorně projednána, s tím, že na základě posouzení aktuálních informací o situaci v Uzbekistánu dospěl žalovaný k závěru, že neúspěšní žadatelé o azyl zde již automaticky nečelí závažným problémům a nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti, a to ani po mnohaletém pobytu v zahraničí či v souvislosti s podanou azylovou žádostí v zahraničí; doplňková ochrana tak stěžovateli podle § 53a odst. 4 zákona o azylu nebyla prodloužena. Proti uvedenému rozhodnutí nepodal stěžovatel žalobu. Dále pobýval na území České republiky neoprávněně, než byl orgány policie zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění v zařízení pro zajištění cizinců, kde podal třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany.

[20] Podle § 10a písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřijatelnou podle § 11a odst. 1 téhož zákona.

[21] Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[22] Pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „*nové skutečnosti nebo zjištění*“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. To respektuje též relevantní judikatura k opakovaným žádostem o mezinárodní ochranu – viz zejm. stěžovatelem citovaný

pokračování

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, který svůj závěr formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, přitom zdejší soud vyslovil, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta.*“

[23] Aby bylo možno dovodit splnění podmínky pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, tj., že se jedná se o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení, je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, „*zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.*“ Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, v němž bylo uvedeno: „*správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.*“

[24] Jestliže stěžovatel neuvedl všechny jemu známé důvody ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemene tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti; jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Ačkoliv stěžovatel namítá nedostatečné posouzení nově uváděných skutečností, jeho tvrzení o obavě ze dvou nepřátel v zemi původu jsou naprosto obecná, stěžovatel je odmítl blíže specifikovat a svá tvrzení ničím nepodložil. Naopak, v souvislosti s dřívějšími výpověďmi stěžovatele (např. během pohovoru dne 14. 3. 2019), kdy potvrdil, že před odjezdem neměl v zemi původu žádné problémy, a to ani s policií, a že v případě návratu do vlasti se ničeho neobává, lze shodně s krajským soudem konstatovat, že tvrzení stěžovatele uplatněná v jeho třetí žádosti o mezinárodní ochranu působí nevěrohodně a účelově. Hodnověrnost výpovědi stěžovatele podstatně dále snižuje skutečnost, že o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel požádal až po té, co mu bylo uloženo správní vyhoštění.

[25] Stěžovatel již v první žádosti o mezinárodní ochranu vyjádřil obavu z věřitele, kterému dluží určitou finanční částku; žalovaný v prvním rozhodnutí v této souvislosti uvedl, že finanční závazky vůči soukromým osobám v zemi původu žadatele není možné podřadit po ustanovení zákona o azylu. Rovněž další uváděný důvod, namítaný již v první žádosti – přání zůstat v České republice a oženit se zde – lze podřadit pod snahu o legalizaci dalšího pobytu stěžovatele na území České republiky, což nepředstavuje relevantní důvod pro přiznání mezinárodní ochrany formou azylu. Není proto důvod nesetrvat u rozhodnutého a podrobovat uvedené důvody znovu věcnému posouzení.

[26] Pokud jde o posouzení, zda v zemi původu nedošlo ke změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, jež by svědčila o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 téhož zákona, popřípadě že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, pak ze spisu je patrné, že žalovaný nerezignoval na část jemu příslušejícího důkazního břemene a za účelem řádného postupu zařadil do spisu kopie podstatných materiálů ze správních řízení o stěžovatelových předešlých žádostech o mezinárodní ochranu a rovněž podklady k situaci v zemi původu (Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 7. 3. 2019, č. j. 102817/2019-LPTP a Informace OAMP MV ČR – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 11. 2. 2019), jež si žalovaný opatřil a posoudil v souladu s judikaturou, podle které platí, že: „...i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřipustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“; viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl nic, co by aktuálnost použitých zpráv zpochybňovalo; neuvedl, v čem se situace v Uzbekistánu měla od doby zpracování uvedených zpráv změnit a v čem by tyto zprávy měly skutečné situaci v Uzbekistánu odporovat. Za této situace Nejvyšší správní soud uvádí, že zprávy o zemi původu založené ve správním spise shledal s ohledem na jejich obsah, jakož i na datum jejich zpracování a vydání napadeného rozhodnutí přiměřeně aktuální.

[27] Stěžovatelovu snahu udržet se v České republice lze považovat za lidsky pochopitelnou, nicméně, chce-li zde stěžovatel zůstat, nemůže za daných okolností využívat institut žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je potřeba využít institutů jiných a podrobit se režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento předpis upravuje (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 Azs 13/2017 – 32). K tomu lze dodat, že zdejšímu soudu je z jeho činnosti známo, že stěžovatel podal dne 19. 12. 2020 další opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Protože žalovaný neshledal žádné nové skutečnosti od podání předchozí žádosti, zastavil řízení podle § 11a odst. 3 zákona o azylu; proti rozhodnutí žalovaného v této věci stěžovatel podal kasační stížnost, která je vedena u zdejšího soudu pod sp. zn. 7 Azs 54/2021.

pokračování

[28] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[29] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[30] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátem Mgr. Ladislavem Bártou, kterého stěžovateli ustanovil již krajský soud v řízení o žalobě (viz § 35 odst. 10 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovený zástupce učinil ve věci dva úkony právní služby, a to návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a kasační stížnost [§ 11 odst. 2 písm. a), ve spojení s § 11 odst. 3, advokátního tarifu a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby (kasační stížnost) náleží zástupci stěžovatele mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5, advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za tento úkon právní služby proto náleží 3400 Kč. Za druhý úkon právní služby (návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti) náleží zástupci stěžovatele mimosmluvní odměna ve výši 1550 Kč [jedná se o odměnu podle § 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5, advokátního tarifu ve výši jedné poloviny v souladu s návětím § 11 odst. 2 advokátního tarifu, jelikož návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou povahou a účelem nejbližší návrhu na předběžné opatření, k němuž došlo po zahájení řízení], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za tento úkon právní služby proto náleží 1850 Kč; celkem za oba úkony tedy 5250 Kč. Ustanovený zástupce není plátcem DPH, výsledná odměna se proto o tuto daň nenavýšuje. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 3. června 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu